

BIENNALE KUNST IN DE HEILIGE DRIEHOEK

MEERJARENBELEIDSPLAN

STICHTING KUNST IN DE HEILIGE DRIEHOEK

2021-2025

I. Missie

Meerjarenbeleidsplan en projectplannen

II. Doelstelling en Ambitie

Drie pijlers

III. De biënnale

Randvoorwaarden

Thema

Curatoren en kunst

Educatie

Programma van activiteiten

IV. De organisatie

Organogram

Samenwerkingspartners

Communicatieplan

Marketing

Sponsors

I. Missie

De Heilige Driehoek is een bijzonder gebied in Oosterhout. Het is een van de cultuurhistorische hotspots in de Provincie Noord-Brabant en aangewezen als Rijksbeschermd Stadsgezicht. Het dankt zijn naam aan het gegeven dat er, in een kleinschalig agrarisch landschap en aan elkaar grenzend, drie vitale en nog in gebruik zijnde monumentale kloostercomplexen liggen, omgeven door grote kloostertuinen en landerijen. Het zijn de Onze Lieve Vrouwe Abdij van de benedictinessen, de Sint-Paulusabdij die tot 2006 bewoond werd door de benedictijnen en sindsdien door de Gemeenschap Chemin Neuf, en Sint-Catharinadal, waar de zusters norbertinessen verblijven. De priorij Sint-Catharinadal is het enige klooster dat sinds de Middeleeuwen (1271) in Nederland onafgebroken bestaat en sinds 1647 in Oosterhout is gevestigd. De beide benedictijnerabdiën ontstonden aan het begin van de 20e eeuw.

Tegen het einde van de twintigste eeuw waren de kloosters over hun grote bloeiperiode heen en werd de druk steeds groter om dit gebied, zo dicht bij het centrum van Oosterhout gelegen, vol te bouwen. Op dat moment (2000) is de Stichting De Heilige Driehoek opgericht met als doel het gebied met zijn unieke karakter niet alleen te bewaren maar ook te versterken. De drie kloostergemeenschappen zijn, door middel van een Raad van Advies, betrokken bij het bestuur van de stichting. De stichting heeft een netwerk van ongeveer 400 (betalende) Vrienden.

De Stichting Heilige Driehoek nam het initiatief om het gebied door de minister te laten aanwijzen als Rijksbeschermd Stadsgezicht. In 2006 was de aanwijzing een feit. In 2008 is door de stichting een Groen- en Beheersplan gepresenteerd, opgesteld in samenwerking met de Gemeente Oosterhout, Het Brabants Landschap, het IVN, Waterschap De Brabantse Delta en de Gebiedscommissie De Wijde Biesbosch. De plannen zijn deels uitgevoerd, en deels nog in uitvoering.

Als derde stap in dit proces van duurzaam behoud en vitalisering heeft de Stichting Heilige Driehoek besloten om de in dit gebied bestaande tradities van kunst en kunstambachten nieuw leven in te blazen door het organiseren van een biënnale met een (inter)nationale uitstraling. De biënnale heeft de ambitie om het cultuurhistorische, het spirituele en artistieke erfgoed van de Heilige Driehoek te verbinden met een rijk palet aan hedendaagse kunst.

Hiertoe is in 2015 de Stichting Kunst in de Heilige Driehoek opgericht. De eerste editie van de biënnale werd in 2017 georganiseerd.

Meerjarenbeleidsplan en projectplannen

Het voorliggende meerjarenbeleidsplan schetst de doelstellingen en ambities van de Stichting Kunst in de Heilige Driehoek voor de jaren 2021-2025: Biënnale 2021, 2023 en 2025. De beleidsuitgangspunten worden voor iedere editie in een projectplan nader uitgewerkt.

II. Doelstelling en Ambitie

Stichting Kunst in de Heilige Driehoek organiseert eens in de twee jaar een hoogwaardige (inter)nationale kunstmanifestatie in en in het gebied rond de drie kloosters van de Heilige Driehoek.

Binnen de kloosters getuigen liturgie en hoogstaand vormgegeven liturgische voorwerpen van het kloosterideaal. Dat komt ook tot uitdrukking in verschillende vormen van kunst, in muziek en literatuur. De kloosters kennen en kenden verschillende ateliers waarin kunst ontstaat, waar schilderijen, gobelins, middeleeuwse handschriften en boeken werden gerestaureerd, of waarin kunstambachten zoals pottenbakken werden uitgeoefend. De biënnale schept mogelijkheden om deze traditie te vernieuwen en levend te houden. Met het organiseren van een kunstmanifestatie in De Heilige Driehoek bouwt de biënnale voort op en vitaliseert ze een levende traditie. Kunst die voortkomt uit de wortels van krachtige tradities, die de geest en het woord omzet naar een beeld dat door de moderne generaties wordt begrepen, blijft levensvatbaar.

De exposities spelen zich af in een spirituele, betekenisvolle omgeving: drie monumentale kloosters waar het kloosterleven nog dagelijks wordt geleefd, met verstilde binnenruimtes en een weids en gedifferentieerd landschap eromheen. Juist hierdoor krijgt de Biënnale Oosterhout haar unieke karakter.

Drie pijlers

Bij de realisatie van de Biënnale staan de volgende uitgangspunten centraal:

1. Platform voor Hedendaagse Kunst — De biënnale is een inspirerend platform voor hedendaagse kunstenaars en curatoren uit de regio, uit de rest van Nederland en internationaal.
2. Kunsteducatie — We bieden leerzame en inspirerende activiteiten voor scholieren van lager en middelbaar onderwijs uit de regio, waarmee we hen in aanraking brengen met hedendaagse kunst én met de cultuurhistorie en het culturele erfgoed van het gebied. Ook organiseren we speciale activiteiten voor studenten van kunstacademies, conservatoria en universiteiten uit de regio en de rest van Nederland.
3. Het gebied De Heilige Driehoek — Sinds 2017 draagt de biënnale bij aan de bekendheid van het unieke gebied, waardoor deze manifestatie ook bijdraagt aan het behoud van de Heilige Driehoek in Oosterhout, Noord-Brabant. Door middel van publieksactiviteiten op het gebied van kunst en cultuur vragen we in het bijzonder aandacht voor de cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische kwaliteiten van het gebied.

III. De Biënnale

Randvoorwaarden

Om de Biënnale zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de culturele tradities in De Heilige Driehoek hanteert de stichting drie randvoorwaarden:

1. De Biënnale respecteert het historisch karakter en de monumentale status van De Heilige Driehoek.
2. De Biënnale houdt rekening met het kloosterleven van stilte en contemplatie.
3. De Biënnale dient een maatschappelijke verankering te hebben en een maatschappelijke meerwaarde te generen.

Thema

Iedere biënnale staat in het teken van een thema. De thema's van de Biënnales worden met zorg geselecteerd, met respect voor de contemplatieve en religieuze context van het gebied. De thema's worden vastgesteld door het bestuur.

Voor de eerste drie edities zijn als thema de drie belangrijkste christelijke deugden gekozen: in 2017 Liefde, in 2021 Hoop, in 2023 Geloof. Voor 2025 moet nog een thema worden vastgesteld.

Curatoren en kunst

Bij iedere editie wordt door Stichting Kunst in de Heilige Driehoek een curatorenduo aangetrokken: tenminste een curator die op internationaal niveau zijn sporen heeft verdiend, en een aankomend talent. Zij stellen een tentoonstelling samen van hedendaagse kunst van (inter)nationaal niveau, die passend is bij de karakteristiek van het gebied. De curatoren zijn ook betrokken bij het samenstellen van het activiteitenprogramma en het educatief programma.

De curatoren worden geselecteerd aan de hand van een open call en/of worden uitgenodigd hun visie op het thema te verwoorden.

De selectie van de curatoren vindt uiterlijk twee jaar vóór de volgende editie plaats. Het bestuur kan hiervoor desgewenst een werkgroep instellen, waarin ook externen zitting hebben.

Tentoonstelling

Kunstenaren van naam én jong talent uit Nederland en daarbuiten worden uitgenodigd hun werk te presenteren en/of nieuw werk voor de biënnale te creëren. De manifestatie vindt plaats in het gebied De Heilige Driehoek, deels in en rondom de kloostergebouwen, de kloostertuinen en de kloosterkerken van de drie kloosters van de Heilige Driehoek.

De tentoonstelling is een inspirerend platform voor hedendaagse kunstenaars én curatoren uit de regio, uit de rest van Nederland en internationaal.

Bij elke biënnale wordt door een aantal kunstenaars nieuw werk vervaardigd. Om deze kunstwerken mogelijk te maken, werken we samen met verschillende kunstfondsen, -instellingen en -initiatieven uit de regio, Nederland en Vlaanderen.

Via de biënnales brengen we kunstenaars, curatoren en publiek bij elkaar. Ons publiek betreft een brede, in kunst, cultureel erfgoed en natuur geïnteresseerde groep mensen, afkomstig uit de regio, Nederland en de landen om ons heen.

Educatie

Met een educatief programma betreft de Biënnale het publiek van de toekomst op een actieve manier bij de hedendaagse kunst, het thema van de expositie én het erfgoed van de Heilige Driehoek.

In een educatief programma bieden worden leerzame en inspirerende activiteiten voor scholieren van lager en middelbaar onderwijs uit de regio aangeboden. Daarmee brengen we jonge mensen in aanraking met hedendaagse kunst, met de cultuurhistorie en met het culturele erfgoed van het gebied.

In het kader van educatie en talentontwikkeling worden speciale activiteiten georganiseerd voor studenten van kunstacademies, conservatoria en universiteiten uit de regio en de rest van Nederland.

Tijdens de Biënnale worden dagelijks meerdere rondleidingen gegeven door professionals en vrijwilligers (ook studenten) die hiervoor speciaal worden opgeleid. Gedurende de rondleiding krijgt de bezoeker informatie over de geschiedenis van de kloostercomplexen, de achtergronden van de getoonde kunstwerken en de wisselwerking die ontstaat tussen deze unieke locatie en de hedendaagse kunstwerken.

De stichting werkt bij het ontwikkelen van digitaal- en andersoortig lesmateriaal voor basis- en voortgezet onderwijs samen met *h19*, Centrum voor de kunsten in Oosterhout.

Programma van activiteiten

Het thema van de Biënnale krijgt ook vorm in een activiteitenprogramma.

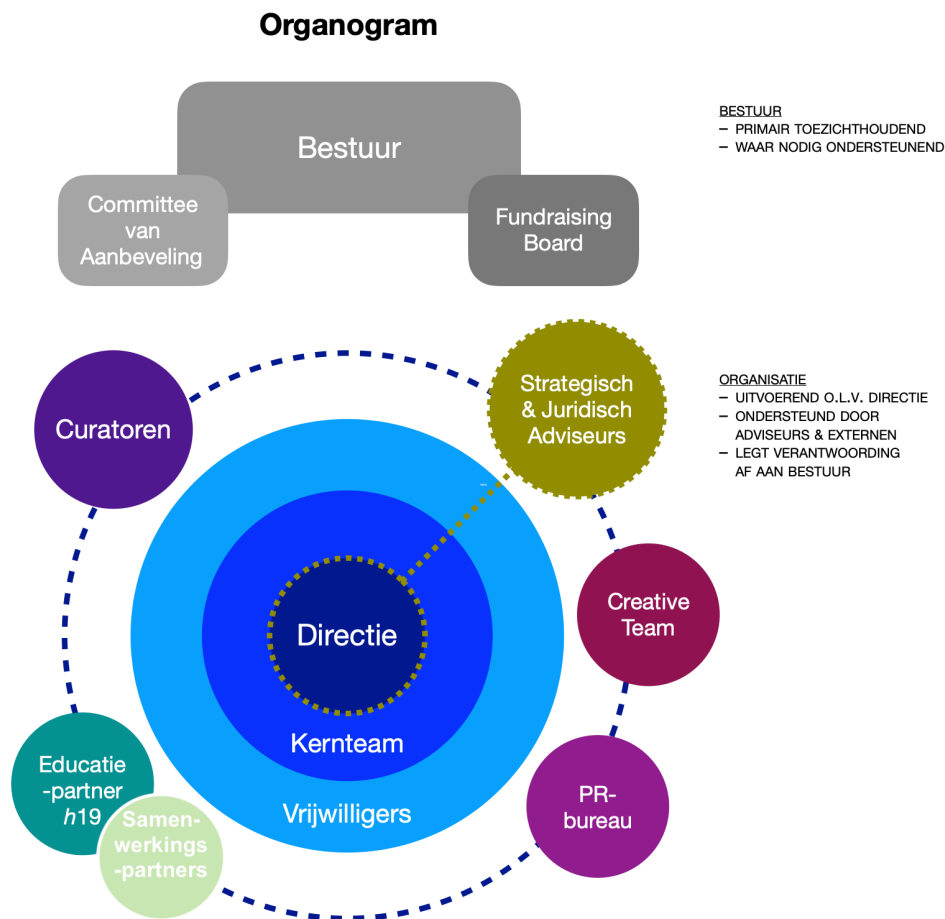
Het activiteitenprogramma omvat, naast lezingen en gesprekken met de kunstenaars en curatoren, onder andere muziek, dans, theater, poëzie, film en performances.

Getijden: tijdens de Biënnale worden bezoekers in de gelegenheid gesteld de getijden van de zusters bij te wonen en zo het kloosterleven met zijn unieke dagelijkse ritme van dichtbij mee te maken.

Het activiteitenprogramma voorziet ook in rondleidingen. Er worden speciale rondleidingen voor doven en slechthorenden georganiseerd.

IV. De organisatie

In 2020 heeft de stichting gekozen voor een professionele organisatiestructuur. Deze zal in de periode 2020-2023 worden gerealiseerd.

Toelichting op het organogram

Comité van Aanbeveling: zij zijn de ambassadeurs voor de Biënnale; zij kunnen individueel of gezamenlijk bijdragen aan bestuur en de organisatie.

Fundraising Board: met de leden van de board wordt samenwerking en sponsoring met het bedrijfsleven tot stand gebracht.

Directeur: is belast met de uitvoering van de zakelijke en secretariële werkzaamheden van de stichting en met de leiding van de organisatie van de biënnale.

Kernteam: Bestaat uit directeur, medewerker communicatie (verantwoordelijk voor de uitvoering van de communicatie en het relatiebeheer) en de vrijwilligerscoördinator, verantwoordelijk voor opstellen en uitvoeren vrijwilligersbeleid en de werving en selectie van vrijwilligers.

Creative team: bestaat uit een grafisch vormgever, webdeveloper, copywriter, fotograaf, PR-bureau, tentoonstellingsbouwer.

Vrijwilligers: zij dragen de uitvoerende organisatie tijdens de manifestatie onder meer als publieksbegeleiders, rondleiders, suppoosten, kassa- en infomedewerkers, gastvrouw/-heer.

Externe adviseurs: voor advies op het gebied van merkstrategie, on-line marketing en sponsoring.

Curatoren: zijn inhoudelijk verantwoordelijk voor de Biënnale en werven en selecteren de deelnemende kunstenaars onder nader te bepalen voorwaarden.

Educatiepartner: in samenwerking met h19 wordt het educatieve programma voor scholieren van lager en middelbaar onderwijs uit de regio vormgegeven. Uitvoering door h19.

Samenwerkingspartners: samenwerkingsverbanden met de kloosters en particulieren in het gebied De Heilige Driehoek en samenwerking met Brabantse organisaties op gebied van onderwijs, cultuur en bedrijven.

Samenwerkingspartners

Samenwerkingspartners zijn van onschatbaar belang voor het welslagen van de Biënnale. Daarbij moet op de eerste plaats gedacht worden aan de drie kloosters en de particulieren die ruimte beschikbaar stellen. Ook de gemeente Oosterhout is een belangrijke (faciliterende) partner.

Belangrijk is om zoveel mogelijk duurzame relaties aan te gaan: bijvoorbeeld met h19 Centrum voor de Kunsten voor wat betreft het educatieve programma, met een communicatiebureau, vormgever, auteurs en filmproducenten, maar ook cateraars, verkeersregelaars en EHBO etc. In deze periode krijgt het vormgeven en bestendigen van deze relaties bijzondere aandacht, inclusief het opzetten van samenwerkingsverbanden met (Brabantse) organisaties (onderwijs, culturele instellingen en bedrijven).

Communicatieplan

Voor iedere editie van de Biënnale wordt in het projectplan een communicatieplan opgenomen. Het communicatieplan is er op gericht de Biënnale tijdig te lanceren, te presenteren en de juiste uitstraling en aantrekkingskracht te geven. In de communicatiebenadering ligt de nadruk op een heldere fasering van het genereren van media-aandacht en op de inzet van speciaal voor de campagne te ontwikkelen promotiemiddelen. Zaak is de verschillende onderdelen elkaar zoveel mogelijk te laten aanvullen en versterken. Het streven is de communicatie integraal en efficiënt uit te werken: de gekozen invalshoek, de planning, de synchronisatie van beeld en tekst en het afstemmen van de momenten om naar buiten te treden.

Voor de periode 2021–2025 heeft de stichting de volgende communicatiedoelstellingen geformuleerd:

1. De promotie is gericht op het actief werven van betalende bezoekers. Ze moet ervoor zorgen dat de Biënnale goed zichtbaar is, met name in Oosterhout, in de regio, maar ook landelijk en in Vlaanderen en Duitsland.
2. Gezien de digitale ontwikkelingen van de afgelopen jaren moet stevig worden ingezet op een online mediacampagne.
Met betrekking tot het publieksbereik is het noodzakelijk meer aandacht te besteden aan digitale communicatie zoals sociale media, digitale nieuwsbrieven, e-flux mailing. Mensen hebben meer en meer behoefte aan (achtergrond)verhalen, traditie en reflectie. Binnen het productiebudget wordt hiermee gerekend.
3. Printpromotie (Biënnale-magazine, folders, affiches) blijft belangrijk, vooral met het oog op het wat traditionelere publiek dat ook moet worden bereikt.

Marketing

Per biënnale wordt een campagnematige marketingaanpak ontwikkeld, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

1. Het versterken van de landelijke bekendheid en het reactiveren en versterken van de

positie van de Heilige Driehoek op het vlak van kunst en cultuur.

2. Op artistiek vlak een inspirerend (internationaal) podium zijn voor hedendaagse kunstenaars, zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal.

3. Wervend en kwalitatief sterk naar buiten treden. Dat draagt bij aan de gewenste reputatie en het gewenste imago van de biënnale, ook met het oog op de toekomst.

4. De naamsbekendheid en de profilering van de Biënnale Kunst in de Heilige Driehoek vergroten in de kunst- en cultuurwereld en daarbuiten, zowel plaatselijk, regionaal als nationaal en internationaal.

5. Het werven van beoogde doelgroepen. Het gaat om een divers publiek dat regelmatig hedendaagse kunsttentoonstellingen bezoekt, maar ook om mensen die nauwelijks of geen ervaring hebben met dergelijke kunstmanifestaties. Zij voelen zich aangetrokken tot de biënnale vanwege de totaalervaring: de kunstwerken, het bijzondere (natuur)gebied, het erfgoed, de fraaie kloosters, de tuinen.

6. Het in de aanloop naar de biënnale genereren van inhoudelijke, redactionele media-aandacht voor en rond de officiële opening in de kunst-, cultuur- en algemene pers, zowel nationaal, regionaal als lokaal en internationaal, met name ook in België.

7. Bezoekers stimuleren, verrassen en inspireren. Mensen hebben meer en meer behoefte aan verhalen, traditie, stilte, reflectie, zintuiglijke en esthetische ervaringen. De huidige tentoonstellingsbezoeker is op zoek naar nieuwe ervaringen en wil zich daardoor laten verleiden. Beleving wordt steeds belangrijker. Daar liggen de kansen voor de Biënnale in Oosterhout. In De Heilige Driehoek valt veel te ontdekken.

Sponsoring

Sponsoring wordt ingezet om financieel minder kwetsbaar te zijn. De Stichting richt zich op de mogelijkheden van het aanboren van nieuwe geldstromen en het aantrekken van sponsors. Het bestuur zet hiervoor haar expertise en netwerk in, om met het op te richten Fundraising Board de samenwerking met het bedrijfsleven tot stand te brengen. Via het Fundraising Board wordt allereerst het eigen netwerk van de bestuurders aangesproken (1^e kring), aansluitend de bedrijven en particulieren uit de regio en kunstgerelateerde relaties (2^e kring). Het ligt in de bedoeling planmatig te groeien en vanuit de eigen kring en regio een betrouwbaar 'merk' te worden waarmee op termijn ook landelijke bedrijven en particulieren kunnen worden benaderd (3^e kring).